

JUHISEID ESEMETE KATALOOGIMISEKS (MARC21)

SISUKORD

<u>Sissejuhatuseks</u>	2
<u>Millenniumi püsipikkusväljad</u>	3
<u>MARC21 püsipikkusväljad (Marker, 008)</u>	4
<u>Kontrollnumbrite ja koodide väljad (020, 024, 040, 041)</u>	8
<u>Andmeväljad</u>	10
Pealkirjaväljad (<u>245</u> , <u>246</u>)	10
Editsiooniandmete väljad (<u>250</u>)	12
Ilmumisandmete väljad (<u>260</u>)	12
Füüsilise kirjelduse väljad (<u>300</u>)	13
Seeriaandmete väljad (<u>440</u>)	14
Märkuseväljad (<u>500</u> , <u>506</u> , <u>546</u>)	14
<u>Märksõnaväljad</u>	15
Täiendkirje väljad (<u>700</u> , <u>710</u> , <u>740</u>)	16
Kirjeldaja väljad (<u>9XX</u>)	17
LISAD	
LISA 1– <u>Kirjete näited</u>	17

SISSEJUHATUSEKS**Sisukord**

Käesolev juhendmaterjal on mõeldud ruumiliste/3-mõõtmeliste esemete (looduslike või tehislake objektide) kirjeldamiseks ELNET konsortsiumi liikmesraamatukogudes.

Käesoleva juhendi mõistes on esemed nt. mängud, mänguasjad, pusled, mudelid, rõivad, spordivahendid, seadmed, fossiilid, mikropreparaadid ja muud objektid, mille kirjeldamiseks ei leidu sobivat juhendmaterjali teiste ELNET MARC juhendite seas.

Kirjeldatavate esemete andmeallikaks on kas kirjeldatav ese ise, sellel olevad andmed, pakend või esemega kaasas olev dokumentatsioon.

Juhendi koostamise aluseks on rahvusvahelised kirjereeglid ISBD, (ISBD Consolidated - International Standard Bibliographic Description), kataloogimisreeglid AACR2 ja bibliokirje vorming MARC21, millele on lisatud täpsustavaid märkusi, selgitusi, juhiseid ja näiteid, mis tuginevad Eesti kataloogimispraktikale ja ELNET konsortsiumi kataloogimise ja nimenormandmete tööühma otsustele.

Juhul, kui kõiki vajaminevaid andmeid ei saa allpool toodud väljadele mahutada (erilaadide kirjeldamine, mis kuuluvad arhiivifondidesse), tuleb kasutada ka teisi MARC21 välju ja teisi kataloogimisjuhendeid <http://www.elnet.ee/index.php/e-kataloog-ester/juhendmaterjalid>.

Täieliku MARC21 originaalversiooni leiab aadressilt <http://www.loc.gov/marc/bibliographic/ecbdhome.html>

Lühendid ja tähistused:

- K korratav väli või alamväli
- MK mittekorratav väli või alamväli
- SE sundelement lühikirje tegemisel (ISBDst)
- # tähistab tühikut, kirjesse seda tähist mitte sisestada!

NB! Millenniumis ei sisestata kirjesse alamvälja **la** tähist, kui väli algab selle alamväljaga. Juhendis toodud alamvälja **la** tähised on illustratiivse tähendusega. Kui alamväli **la** on väljal muul kui esimesel kohal, siis sisestatakse vastav tähis ka kirjesse.

MILLENNIUMI PÜSIPIKKUSVÄLJAD (MP)**Sisukord**

KEEL LANG	Teaviku põhikeele kood	KAT PÄEV CAT DATE	Kataloogimise Kuupäev	KIRJE LIIK BCODE3	Kirje staatus elektronkataloogis
SKIP	0-9 Mittearvestatavate sümbolite arv	BIB TASAND BIB LVL	Kirje tasand	RIIK COUNTRY	Teaviku ilmumismaa kood
ASUKOHT LOCATION	Asukoha kood	LAAD MAT TYPE	Teaviku laad		

KEEL teaviku põhikeele kood

Sama kood 008/Language ja vajadusel 041 alamväli ja Allikaks [MARC Code List for Languages](#).

KAT PÄEV kataloogimise kuupäev täiskirje tegemisel

Sama kood 008/Date ent

t tänane kuupäev

c avab kalendri

b puhastab välja

KIRJE LIIK kirje staatus elektronkataloogis

- varjamata kirje

d kustutatud kirje

k kiirkirje

n varjatud kirje / nähtamatu kirje

i ISN registrikirje (varjab)

SKIP järjestamisel mittearvestatavate sümbolite arv

Vastab välja [245 II indikaatori](#) väärtusele. Järjestamisel ja otsingul mittearvestatavad sümbolid on kõik artiklid, kirje- ja kirjavahemärgid.

Vt. ka [Artiklite skippimine](#)

BIB TASE kirje tasand (= Marker / BIB LEVEL)

m monograafia

LAAD

y ese

RIIK ilmumis-, valmistaja- või tootjamaa kahe või kolmetäheline

kood. Sama kood 008/Country.
Allikaks [MARC Code List for Countries](#).

NB! Ilmumis-, valmistaja või tootjamaa kood riikide **praeguse** territoriaalse jaotuse järgi.

ASUKOHT eset omava raamatukogu kood (näit. rr, mm, yy, oo jt) Sisestatakse uue bibliokirje loomisel. Kui bibliokirje on teise raamatukogu poolt juba loodud, siis seda koodi ei muudeta. Olemasoleva koodi muudab ära vastav programm süsteemis (kood *multi*)

MARC21 PÜSIPIKKUSVÄLJAD

[Sisukord](#)

MARKER (LEADER)

[Sisukord](#)

Avab CTRL+R

24-positsiooniline kontrollväli, millest osa genereerib süsteem

REC LENGTH		REC STAT	Kirje staatus	REC TYPE	Kirje tüüp
BIB LEVL	Bibliogr. Tasand	ARC CTRL	Kontrolli Tüüp	CHAR ENC	Märgi- kodee-ring
IND CNT		SFLD CNT		BASE ADDRESS	
ENC LEVL	Katal. Tasand	CAT FORM	Katal. Standard	MULTI PART	Mitmeos. vlj. kirje tasand
LEN FIELD		LEN START		LEN IMPL	
UNDEFINE					

Kataloogia poolt täidetavad positsioonid

REC STAT kirje staatus (Leader/05)

NB! Ühe raamatukogu piires parandusi tehes kirje staatust ei muudeta.

n uus kirje

REC TYPE kirje tüüp (Leader/06)

r ruumilised/kolmemõõtmelised objektid

BIB LEVL bibliograafiline tasand (Leader/07)

m monograafia

ARC CTRL kontrolli tüüp (Leader/08)
ilma erilise kontrollita

CHAR ENC märgikodeering (Leader/09)
a UCS/Unicode

ENC LEVL kataloogimistasand (Leader/17)
täielik kirje, *de visu*
4 keskmise tasandi kirje
7 lühikirje (*ISBD miinimumtasand*)

CAT FORM kataloogimisstandard (Leader/18)
mitte ISBD
i ISBD

MULTIPART RESOURCE RECORD LEVEL mitmeosalise väljaande kirje tasand (Leader/19)
ei määratleta või mitterakendatav

008

Sisukord

Avab CTRL+R

40-positsiooniline kontrollväli, positsioonid 00-17 ja 35-39 on ühesugused kõigile teavikulaadidele, positsioonid 18-34 määratletud vastavalt teaviku laadile positsioonis **REC TYPE** kirje tüüp (Leader/06) Osa positsioone võib jääda täitmata ja tähistatakse püstkriipsuga (|).

Kolmemõõtmelised objektid - REC TYPE kirje tüüp (Leader/06)=r

Date Ent		Dat Type		Date One	
Date Two		Country		Run Time	
Undefined		Audience		Undefined	
Conf Pub		FormItem		Undefined	
Type Mat		Techniq		Language	
Modified		Cat Srce			

Date ent kataloogimise kuupäev (008/00-05) *Alati täita!*
 Kuupäev sisestatakse kujul *aakkpp* – 080501 = 1. mai 2008
 Seda kuupäeva hiljem enam ei muudeta (ka kopeerkataloogimisel mitte).

Date Type ilmumisaasta tüüp väljadel Date One ja Date Two (008/06)

Date One esimene ilmumisaasta (008/07-10). *Seotud väljaga 260*

Date Two teine ilmumisaasta (008/11-14). *Seotud väljaga 260*

n - aastaarvud teadmata: nii Date One kui ka Date Two kujul *uuuu*;
 260|c puudub

NÄITED

008/07-10   uuuu
008/11-14   uuuu
 260 |c jääb täitmata

s - üks teatud või tõenäoline ilmumisaasta: DateOne on täidetud ja
 DateTwo on tühi

NÄITED

008/07-10   1998
008/11-14   #####
 260 |c1998

Kui osa aastaarvust on teadmata, kirjutatakse teadmata kohtadele *u*.

008/07-10   19uu
 260 |c[19--?]

Country ilmumismaa (008/15-17) *Alati täita!*

Allikaks [MARC Code List for Countries](#).

Esimesel kohal oleva ilmumismaa kahe või kolmetäheline kood riikide
praeguse territoriaalse jaotuse järgi. Teadaolevalt vale ilmumiskoha
 puhul märgitakse ilmumismaa koodiks tegeliku ilmumismaa kood.

er   **Eesti Vabariik**
err   **ENSV err (1940-1991 incl)** → *Kui on vaja valida, siis*
eelistada hilisemat.
 vp   erinevad kohad
 xx   ilmumiskoht teadmata

USA, Kanada ja UK puhul osariike ei märgi.

xxu   USA
 xxc   Kanada
 xxk   UK

Esemete puhul, millel on ilmumis-, tootja- või valmistajamaad (nt. spordivahendid, arvutitarvikud vmt.) raske tuvastada, tuleks kasutada koodi **xx**.

Illustr illustratsioonid (008/18-21 Books) tähist. 4 püstkriipsuga ||||
Audience sihtgrupp (008/22 Books) tähistada püstkriipsuga |

Form Itm teaviku vorm (008/23 Books)
 Määratleb teaviku füüsilise vormi
 # **mitte ükski järgnevaist**

Contents sisu (008/24-27 Books) tähistada 4 püstkriipsuga ||||
Govt pub valitsusasutuse väljaanne (008/28) tähist. püstkriipsuga |
Conf Pub konverentsiväljaanne (008/29 Books) tähist. püstkriipsuga |
Festsch pühendusteos (008/30 Books) tähistada püstkriipsuga |
Index register (008/31) tähistada püstkriipsuga |
Undefine määratlemata positsioon (008/32Books) – jääb tühjaks
Lit Form kirjandusžanr (008/33 Books) tähistada püstkriipsuga |
Biog biograafiline info (008/34 Books) tähistada püstkriipsuga |

Language põhikeel (008/35-37)
 Sama kood Millenniumi püsipikkusväljal ja vajadusel [041](#) alamväljal |a.
 Allikaks [MARC Code List for Languages](#).

- Vajadusel võib määratleda keele pakendi/kasutusjuhendi järgi (nt. lauamängud).
- Kui rohkem kui kuus keelt, pannakse **mul** (*multiple*)
- Kui keelt ei ole võimalik määratleda (nt. spordivahendid, arvutitarvikud vmt.), kasutada koodi **und**.

Modified kirje tähestiku teisendamine (008/38)
 # tähestikku ei ole teisendatud

Cat Srce kirje loonud asutuse tüüp (008/39) *Alati täita!*
 Näitab originaalkirje (ka kaardil, kui see transkribeeritakse) loonud asutuse tüüpi. Seotud väljaga [040](#), mis sisaldab konkreetsete asutuste koode.
 # riiklik (üleriigiline) bibliograafiaasutus (nt rahvusraamatukogu)
 c teised ELNETi raamatukogud

Run Time esituse kestus (008/18-20) tähistada püstkriipsudega |||

Type Mat visuaalteaviku tüüp (008/33)
 r 3-mõõtmelised/ruumilised objektid jm esemed

Techniq tehnika (008/34) tähistada püstkriipsuga |

KONTROLLNUMBRITE JA KOODIDE VÄLJAD[Sisukord](#)**020 RAHVUSVAHELINE RAAMATU STANDARDNUMBER**[Sisukord](#)**Indikaatorid**

määratlemata

Alamväljad

|a ISBN (MK) SE

|z vale ISBN (K)

NB! ISBN numbrirühmade vahele sidekriipse ja tühikuid ei panda.**NÄITED**

020 ## |a9282886298

020 ## |a9789985717493

020 ## |a9789949471003|z978994947100X (vale)

024 TEISED STANDARDNUMBRID (MK)[Sisukord](#)**NB!** Standardnumbri numbrirühmade vahele võib jätta sidekriipse või tühikuid. S.t. kirjes säilib sama kirjepilt nagu teavikus.**I indikaator**

1 UPC (Universal Product Code)

3 kaubavöötкод (EAN)

7 allikas on määratletud alamväljal 2

8 määratlemata standardnumber

II indikaator määratlemata**Alamväljad**

Alamväljad

|a standardnumber või kood (MK)

|z vale number (K)

|2 standardnumbri või koodi allikas (MK)

NÄITED

024 3# |a4742949010011

040 KATALOOGIMISKOHT (MK) SE[Sisukord](#)**Indikaatorid**

määratlemata

Alamväljad

- |a originaalkataloogija - see, kes esimesena kataloogib (MK)
- |b kataloogimiskeel - alati eesti keel (est) (MK)
- |c arvutiloetava kirje koostaja (MK)
- |d kirjet muutnud asutus (ka kopeerkataloogimisel) (K)

Raamatukogude koodid:

(paksus kirjas on praegu kasutusel olevad koodid)

ErEAR	Eesti Akadeemiline Raamatukogu (» al. 2005 ErTLUAR)
ErEHR	Eesti Hoiuraamatukogu
ErEKAR	Eesti Kunstiakadeemia Raamatukogu
ErEKMR	Eesti Kunstimuseumi Raamatukogu
ErEMAR	Eesti Muusikaakadeemia Raamatukogu (» al. 2005 ErEMTAR)
ErEMR	Eesti Meditsiiniraamatukogu (» al. 2007 ErTLUAR)
ErEMTAR	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia raamatukogu (varasem ErEMAR)
ErEPUR	Eesti Maaülikooli Raamatukogu (varasem Eesti Põllumajandusülikooli Raamatukogu)
ErERM	Eesti Rahva Muuseumi Raamatukogu
ErKMAR	Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogu
ErRR	Eesti Rahvusraamatukogu
ErTlnKR	Tallinna Keskraamatukogu
ErTLUAR	Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu (varasem ErEAR, ErTPUR)
ErTPUR	Tallinna Pedagoogikaülikooli raamatukogu (» al. 2005 ErTLUAR)
ErTrtKR	Tartu Oskar Lutsu nim. Linnaraamatukogu (varasem Tartu Linna Keskraamatukogu)
ErTTUR	Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu
ErTUR	Tartu Ülikooli Raamatukogu

NÄITED

040 ## |aErRR|best|cErRR

040 ## |aErTUR|best|cErTUR|dErTLUAR

041 KEELEKOOD (K)**Sisukord**

Seotud keelekoodiga Millenniumi püsipikkusväljal ja väljal 008. Mitme keele puhul esimene keelekood on sama, mis Millenniumi püsipikkus-väljal ja väljal 008.

Iga keelekood kirjutatakse eraldi alamväljale korrates püstkriipsu ja alamvälja tähist.

Keelekoode kasutatakse, kui eseme juhendmaterjali tekst on rohkem kui ühes keeles.

Kui tekst on enam kui 6 keeles, kasutatakse koodi **mul**, millele eelneb põhipealkirja keele kood. Kui üks neist on eesti keel, siis kasutada **estmul** (MILL, 008 = est).

MARC21 keelekoodide tabelis puuduvate keelte puhul kasutada ISO kood.

I indikaator

- 0 originaalteos, ei sisalda tõlget (*sh. ka kui kokkuvõte, sisukord, irdlisa on teises keeles*)
 1 tõlketeos või sisaldab tõlget (*näit. rööptekstiga teos*)

II indikaator

määratlemata

Alamväljad

- |a põhiteksti keel (kuni 6 keelt) (K)
 |g irdlisa keel (**I indikaator 0**) (K)
 |h originaali ja/või vahendusteksti keel (**I indikaator 1**) (K)

NÄITED

- 041 0# |aest|aeng|bger** tekst eesti ja inglise keeles
041 0# |ager|amul tekst saksa keeles + veel üle kuue keele
041 1# |aest|bger|hund teaviku tekst eesti keeles, info originaalkeele kohta puudub

ANDMEVÄLJAD

[Sisukord](#)

245 PEALKIRJA- JA VASTUTUSANDMED (MK)

[Sisukord](#)

Üldreeglina kataloogija poolt moodustatud pealkirja või alapealkirja puhul nurksulge ei kasutata. Alamvälja |c võib ära jätta.

I indikaator

- 0 kirje pealkirja järgi (väli 1XX puudub)

II indikaator

- 0-9 järjestamisel mittearvestatavate sümbolite arv (= SKIP Millenniumi püsipikkusväljal). Järjestamisel ja otsingul mittearvestatavad

sümbolid on kõik artiklid, kirje- ja kirjavahemärgid.

NB! Kääned näitavaid artikleid ei skipita!

Vt. ka [Artiklite skippimine](#)

Alamväljad

- |a põhipealkiri (MK)
- |h laadi üldmäärang (MK)
- |b täiendandmed (MK)
- |c vastutusandmed (MK)
- |n osa/köite number (K)
- |p osa/köite pealkiri (K)

NÄITED

245 00 |aLotte memory|h[Ese] :|b[lauamäng]

245 00 |aLiiklusmemoriin|h[Ese] :|bõpetlik ja mälu arendav lauamäng liiklusohutuse teemal /|cOÜ DaDa AD ; idee ja kujundus valminud koostöös Maanteeametiga

245 00 |aHantlid|h[Ese]

245 00 |aSammulugeja|h[Ese]

246 TEISENDPEALKIRJAD (K)

[Sisukord](#)

Väljale 246 märgitakse:

- rööppealkirjad
- pealkirja tuntuim osa
- põhipealkirja teisendid (numbrite või arvsõnaga algavad, akronüümid jms)
  - rooma numbritega algavate pealkirjade puhul esitatakse teisendpealkirjana araabia numbritega algavad variandid
  - araabia numbritega algavatest pealkirjadest teisendatakse sõnadega algavateks need, mida eeldatavalt sõnadega otsitakse

NB! Väljal 246 puudub skip ehk järjestamisel mittearvestatavate sümbolite ärajätmiseks vajalik indikaator. Skippi vajavatele pealkirjadele teha täiendkirje väljal [740](#).

Inglisekeelsed artiklid **a** ja **the** eemaldatakse otsingul automaatselt, välja 740 teha ei ole vaja.

Vt. ka [Artiklite skippimine](#)

I indikaator – märkuse ja täiendkirje olemasolu

1 tehakse märkus ja täiendkirje

II indikaator – pealkirja tüüp

- # andmed puuduvad, pole ükski järgnevaist (*vajab alamvälja |i*)
 0 osa / köite pealkiri (245 |p), alternatiivpealkiri (245 |a) või
 pealkirja enamtuntud osa
 1 rööppealkiri (245 =|b)
 3 muu pealkiri (*numbriga algavad, uues kirjaviisis pealkirjad jms*)

Alamväljad

- |a põhipealkiri (MK)
 |h laadi üldmäärang (MK)
 |b täiendandmed (MK)
*(alamvälja reeglina ei kasutata, lisatakse juhul, kui ainult alamvälja
 |a kasutamisel tekib pealkirjade registrisse mitu sarnast pealkirja)*
 |n osa number (K)
 |p osa pealkiri (K)
 |i kuvatav tekst (MK)
*(kasutada siis, kui ei ole tegemist ühegi 2. indikaatoriga
 määratletava pealkirjatüübiga;
 alamvälja |i kasutamise korral pole vaja korrata vastavat märkust
 väljal 500)*
 |g erinev lisainformatsioon (MK)

NÄITED

- 245 00 |aHello Kitty Kvartettspel|h[Ese] =|b[Kvartett : kaardimäng]
 246 11 |aKvartett : [kaardimäng]|h[Ese]
 246 13 |aKvartettspel : [kaardimäng]|h[Ese]

 245 00 |aOMNIKEY 1021|h[Ese] :|b[ID-kaardi luger]
 246 10 |aID-kaardi luger|h[Ese]

250 EDITSIOONIANDMED (K)

[Sisukord](#)

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

- |a elektroonikaseadmete väljalaske- ja versiooniandmed (MK)

NÄITED

- 250 ## |aHS-100

260 ILMUMISANDMED (K)

[Sisukord](#)

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

- |a ilmumise, valmistamise või tootmise koht (K)
- |b valmistaja või tootja (K)
- |c ilmumisaasta/väljalaske aasta

NÄITED

- 260 ## |a[Tallinn] : |bRegio/GO Travel, |c2012
- 260 ## |aMalmö : |bEgmont Kärnan, |c2008
- 260 ## |a[S.l.]
- 260 ## |a[Tallinn : |bBaila Games OÜ, |c200-?]
- 260 ## |a[Tallinn] : |bAjakirjade Kirjastus, |c2011
- 260 ## |a[S.l.] : |b[S.n.], |c2012

Esemete puhul, millel ei ole võimalik tuvastada ilmumise, valmistamise või tootmise kohta, esitatakse koht väljal 260|a lad. keelse lühendiga [S.l.].

Esemete puhul, millel ei ole võimalik esitada ilmumise, valmistamise või tootmise aastat (nt. spordiesemed, arvutitarvikud), jääb 260|c täitmata (008/Date Type n ja 008/Date One uuuu).

Esemete puhul, millel ei ole võimalik valmistajat/tootjat (nt. spordiesemed, arvutitarvikud) tuvastada, kasutatakse väljal 260|b lad. keelset lühendit [S.n.].

300 FÜÜSILINE KIRJELDUS (K)**Sisukord****Indikaatorid**

määratlemata

Alamväljad

- |a maht (K)
- |b täiendandmed (MK)
- |c mõõtmed (K)
- |e irdlisad

Maht esitatakse koos erimäärajaga.

Täiendanmetena võib näidata objekti materjali või füüsilised omadused.

Mõõtmed võib ära näidata, kui need on vajalikud kataloogi kasutajale.

NÄITED

- 300 ## |a3 mängu
- 300 ## |a1 pusle (100 tk)
- 300 ## |a2 kõnnikeppi : |balumiinium ; |c63-133 cm
- 300 ## |a1 karp
- 300 ## |a2 hantlit → *andmed kaalu kohta märgitakse märkustesse väljal 500*

300 ## |a1 luger

440 SEERIAANDMED (K)

[Sisukord](#)

I indikaator

Määratlemata

II indikaator

0-9 järjestamisel mitteamvestatavate sümbolite arv

Alamväljad

|a pealkiri (MK)

NÄITED

440 #0 |a Midrimäng

440 #0 |a Activity

MÄRKUSEVÄLJAD

[Sisukord](#)

500 ÜLDMÄRKUSED (K)

[Sisukord](#)

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|a märkuse tekst (MK)

Üldmärkused grupeerida eraldades märkused alavahemärgiga (. –) või välja korrates. Eri tüüpi märkuste puhul on soovitatav välja korrata.

NÄITED

500 ## |aKõnnikeppidega kaasas kummiotsikud

500 ## |a Lauamäng 2-6 mängijale. - Mängukarbis on mängulaud (kahepoolne), 6 nuppu, täring, 6 erineva mängu õpetused.

500 ## |a Ettevalmistus: vajad täringut ning leia sinna juurde sobivad nupud loominguiliselt (nööbid, kivid, üllatusmuna sisu vmt.) ; mängureeglid mänguvälja pöördel

500 ## |a Valminud Andrus Kivirähki samanimelise romaani põhjal

500 ## |aMängukarp sisaldab 4 lauamängu, 2 lehte mängujuhenditega, 2 täringut ja 8 mängunuppu. - Mängud põhinevad õpiku "Step by Step Starter" materjalil

500 ## |a Sisaldab mänguõpetusi ja mängulaudasid

506 KASUTUSPIIRANG (K)[Sisukord](#)**Indikaatorid**

Määratlemata

Alamväljad

|a märkuse tekst (MK)

NÄITED**506 ##** |a Sobib mängijale vanuses 10+**506 ##** |a Sobib mängijale vanuses 4+**506 ##** |a Mäng, 3–5-aastastele. NB! Ei sobi alla 3-aastastele lastele

245 00 |a Mees, kes teadis ussisõnu |h[Ese] : |b Muinas-Eesti seiklusmäng / |cmängu idee: Andrus Kivirähk ja Asko Künnap ; illustratsioonid ja kujundus: Asko Künnap

506 ## |a Sobib mängijale vanuses 9-99, mäng kestab ~ 60 min.**546 KEELEMÄRKUS (K)**[Sisukord](#)

Seotud keelekoodidega väljal [041](#) ja püsipikkusväljades.
Kasutatakse nt. lauamängude kirjeldamisel.

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|a märkuse tekst (MK)

NÄITED**546 ##** |a Rööptekst eesti ja vene keeles**MÄRKSÕNAVÄLJAD**[Sisukord](#)Vt. [Liigitamine ja märksõnastamine ESTERis](#)**NÄITED****655 #9** |a lauamängud**655 #9** |a liikumis- ja osavusmängud**655 #9** |a spordivarustus

TÄIENDKIRJEVÄLJAD[Sisukord](#)**700 TÄIENDKIRJE - ISIKUNIMI (K)**[Sisukord](#)

Kasutatakse autoriga teaviku kirjeldamiseks. Kontrollida nimepealdisi registrist. Võimalusel kasutada normitud nimekuju.

245 00 |aMees, kes teadis ussisõnu|h[Ese] :|bMuinas-Eesti seiklusmäng /|cmängu idee: Andrus Kivirähk ja Asko Künnap ; illustratsioonid ja kujundus: Asko Künnap

700 1# |aKivirähk, Andrus,|d1970-,|eidee autor

700 1# |aKünnap, Asko,|d1971-,|eidee autor

700 1# |aKünnap, Asko,|d1971-,|eillustreerija

245 00 |aLepatriinudoomino|h[Ese] ;|bLepatriinumäng : ühe kaardipakiga saab mängida mitu mängu /|cMängu autor: Airi Amtmann ; pildid ja kujundus: Kaie Lilleorg

700 1# |aAmtmann, Airi

700 1# |aLilleorg, Kaie,|d1968-,|eillustreerija

710 TÄIENDKIRJE – KOLLEKTIIVI NIMI (K)[Sisukord](#)

Väljale 710 märgitakse teaviku/teavikute kollektiivautorid.

Vt. ka *Kollektiivide pealdised*

I indikaator

- 1 pealdise esimeseks elemendiks võimupiirkonna nimi
- 2 pealdise esimeseks elemendiks nimi otsejärjestuses / pärijärjestuses

II indikaator

- # mitteanalüütiline täiendkirje või andmed puuduvad
- 2 analüütiline täiendkirje

Alamväljad

- |a kollektiivi nimi (MK)
- |t teose pealkiri (MK)
- |n teose osa number (K)
- |p teose osa pealkiri (K)
- |e tegija funktsioon e. rollinimetus (K) **Kasuta** [Rollid täiendkirjetes](#)

NÄITED:

710 2# |aEesti.|bMaanteeamet

710 2# |aGiGamic S. A.

710 2# |aDada AD

740 TÄIENDKIRJE – PEALKIRI (K)[Sisukord](#)

Vabama kasutusega väli täiendkirje tegemiseks pealkirjale. Sagedasem kasutusala skippi vajavatele pealkirjadele täiendkirjete tegemine, mis muidu on kirjes seda mittevõimaldavatel väljadel (näit. [246](#)).

Kasutatakse kokkuleppeliselt ka muuks otstarbeks, näit., auhindade märkimiseks, erinevate kogumite jms. moodustamiseks.

I indikaator

0-9 järjestamisel mittearvestatavate sümbolite arv

II indikaator

mitteanalüütiline täiendkirje või andmed puuduvad

Alamväljad

|a pealkiri (MK)
|n teose osa number (K)
|p teose osa nimetus (K)
|h laadi üldmäärang (MK)

9XX INFO KIRJELDAJA KOHTA[Sisukord](#)

Vt. [Ühiste kirjete kasutamise kord](#)

LISA 1 – Kirjete näited[Sisukord](#)**Lauamäng**

KEEL	est	KAT PÄEV	10.12.2009	KIRJE LIIK	-
SKIP	0	BIB TASE	m	RIIK	er
ASUKOHT	oo	LAAD	y		

```
MARC Leader #####nrm a22#####4i 4500
008 ## 091210s2009 er ||||| ||||| 0|est c
024 3# 4740447600260
040 ## ErTrtKR|best|cErTrtKR
072 #7 379|2udkrb
080 ## 379.828 :794|2est
```

- 245 00 Mees, kes teadis ussisõnu|h[Ese] :|bMuinas-Eesti seiklusmäng
/|cmängu idee: Andrus Kivirähk ja Asko Künnap ;
illustratsioonid ja kujundus: Asko Künnap
- 246 13 Muinas-Eesti seiklusmäng
- 260 ## Tallinn :|bEesti Päevaleht,|c2009
- 300 ## 1 karp ;|c110 x 190 x 30 :|bill.
- 500 ## Mängukarp sisaldab: 5 ruunimärkidega puust täringut, 25
maastikukaarti, 39 mängukaarti, 5 puust mängunuppu, mängu
täpne juhend; mäng kestab ~ 60 min ; mäng sobib 2-5
mängijale
- 500 ## Valminud Andrus Kivirähki samanimelise romaani põhjal
- 506 ## Sobib mängijale vanuses 9-99
- 600 14 Kivirähk, Andrus,|d1970-.|tMees, kes teadis ussisõnu
- 650 #9 eesti
- 650 #9 romaanid
- 655 #9 lauamängud
- 655 #9 kaardimängud
- 655 #9 seiklusmängud
- 700 1# Kivirähk, Andrus,|d1970-,|eidee autor
- 700 1# Künnap, Asko,|d1971-,|eidee autor
- 700 1# Künnap, Asko,|d1971-,|eillustreerija

Lauamäng

KEEL	est	KAT PÄEV	08.05.2012	KIRJE LIIK	-
SKIP	0	BIB TASE	m	RIIK	er
ASUKOHT	oo	LAAD	y		

- LEADER 00000nrm a22001814i 4500
- 008 ## 120508s2011 er ||||| ||||| 0|est c
- 024 3# 4742667000080
- 040 ## ErTrtKR|best|cErTrtKR
- 072 #7 379|2udkrb
- 080 ## 379.828 :796.332|2est
- 080 ## 796.332|x(041)|2est
- 245 00 Eesti jalgpall|h[Ese] :|bkaasahaarav ja hariv täringupõhine
lauamäng /|cidee ja kujundus: OÜ Dada AD
- 260 ## Tartu :|bDada,|c2011
- 300 ## 1 mängulaud (murtud) ;|c42 x 60 cm :|bill.
- 500 ## Komplektis mängulaud (murtud), mängujuhend, 4 täringut, 22
mängunuppu, tabloo numbrid, pall
- 506 ## Sobib vanusele 12+
- 650 #9 jalgpall
- 655 #9 seltskonnamängud
- 655 #9 strateegiamängud

655 #9 lauamängud
710 2# Dada AD

Spordivahend

KEEL	und	KAT PÄEV	01.04.2014	KIRJE LIIK	-
SKIP	0	BIB TASE	m	RIIK	ja
ASUKOHT	vv	LAAD	y		

MARC Leader #####nrm a22#####4i 4500
008 ## 140401nuuuuuuuja ||| | || ||und c
040 ## ErTlnKR|best|cErTlnKR
245 00 Sammulugeja|h[Ese]
250 ## Walking style III
260 ## Japan :|bOmron
300 ## 1 sammulugeja
655 #9 spordivarustus
655 #9 mõõteelektronika
655 #9 mõõteriistad

Arvutitarvik

KEEL	und	KAT PÄEV	25.10.2012	KIRJE LIIK	n
SKIP	0	BIB TASE	m	RIIK	ch
ASUKOHT	multi	LAAD	y		

MARC Leader #####nrm a22#####4i 4500
ASUKOHAD tte ,tt
008 ## 121025snuuuu ch 000 0 und c
040 ## ErTTUR|best|cErTTUR
245 00 Stereo Gaming Headset|h[Ese] :|b[kõrvaklapid]
246 10 Kõrvaklapid|h[Ese]
250 ## HS-100
260 ## [Taiwan] :|bA4tech
300 ## 1 komplekt +|e1 kaabel
500 ## Komplekti kuulub: 2m kaabel, mikrofoni, kõrvaklapid
655 #9 kõrvaklapid